

Mowa kanclerza Hitlera

„Niemiecka Austria wita wodza“

Manifestacje pojednania z Austrią

BERLIN, 20.2. Otwarcie Reichstagu, jakie nastąpiło w dniu wczorajszym, zorganizowane zostało niezwykle uroczyste i połączone było z olbrzymią propagandą na ulicach Berlina. W licznych punktach miasta zainstalowano niezliczone głośniki, tak samo w lokalach publicznych i na placach, gdzie przygotowano miejsca dla słuchających. Ulicami również krążyły samochody, zaopatrzone w głośniki radiowe.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 13 w komplecie 741 deputowanych i około 800 gości, w których liczbie znajdowali się reprezentanci korpusu dyplomatycznego. Miejsca prasowe zajęło około 200 dziennikarzy, w tym blisko 100 korespondentów zagranicznych, przybyłych z innych stolic europejskich.

Kanclerz Hitler wśród głębokiej ciszy zajął preznaczone mu miejsce, a w kilka minut potem premier Goering otworzył posiedzenie, wzywając do uczczenia pamięci zmarłych w międzyczasie 6-ciu członków Reichstagu.

Z kolei zabrał głos kanclerz Rzeszy:

Zwołanie Reichstagu na dzień dzisiejszy — oświadczył na wstępie kanclerz — „tłumaczy się dwoma powodami: 1) Uważałem za rzecz właściwą dokonać szeregu zmian personalnych nie przed, lecz po 30 stycznia. 2) Wydawało mi się palącą koniecznością wprowadzenie koniecznych wyjaśnień w pewnej dziedzinie naszych stosunków zagranicznych. Zadałem i treścią dzisiejszej mego mowy będzie nie tylko rzut oka w przeszłość, lecz również spojrzenie w przyszłość“.

Malując stan Niemiec przed rokiem 1933, kanclerz nazwał go „Tragiczną epoką historii narodu“.

Sprawa armii

Przechodząc do historycznego rozwoju Niemiec, kanclerz wskazał, że po pięciu latach zrealizował swój program, rzucony w roku 1933. Kanclerz stwierdził, że nie ma w Niemczech żadnego problemu narodowo-socjalistycznej partii i narodowo-socjalistycznej armii. W Niemczech armia dumna jest z partii, a partia i naród dumne są z armii.

Wskazując, że ukończony został pierwszy etap reorganizacji armii, kanclerz zwrócił się z serdecznym podziękowaniem, zarówno pod adresem marszałka Blomberga, jak i generała Fritscha.

Walka o kolonie

Z kolei kanclerz oświadczył, iż w równym stopniu jak zapewnić pragnie świat o swym przywiązaniu do pokoju, nie chce pozostawić żadnych wątpliwości, że to przywiązanie do pokoju nie ma nic wspólnego z rezygnacją i gdyby kiedykolwiek międzynarodowa naganka usiłowała zakłócić pokój Rzeszy, stał i zelazo o błąd obronę narodu niemieckiego.

Kanclerz przeszedł tu do wskazania, iż olbrzymie zadania, stojące przed Rzeszą, zmuszają do troski o przyszłość. Kanclerz wskazał przy tym na konieczność odzyskania przez Niemcy kolonii i podkreślił, że stałe będzie do tego zmierzał.

Liga Narodów

Dalej kanclerz przeciwstawił się kategorycznie w obszernych wywodach plotkom, szerzonym zagranicą, że Rzesza powróciłaby kiedykolwiek do Ligi Narodów. Po ostrej krytyce tej instytucji, kanclerz ujmuje powody, dla których w instytucji tej Niemcy współpracować nie chce.

Z dużym naciskiem, przeciwstawiając decyzję swą stanowisku Ligi, kanclerz oświadcza, iż z dniem dzisiejszym Niemcy uznają Mandżukuo.

Nieubłagani wrogowie

W dalszym ciągu oświadczył kanclerz Hitler, że nie chce utrzymywać bliskich stosunków z Rosją Sowiecką, której nstrój jest wcieleniem ludzkiego zdegenerowania. Kanclerz występuje przeciw rządzącej mniejszości żydowskiej. Jesteśmy ich nieubłagani wrogami — mówi Hitler.

Przechodząc do sprawy hiszpańskiej, kanclerz, zwracając się pod adresem Anglii, powiedział, że, jeśli staje ona zawsze w obronie status quo, to powinna obecnie w sprawie hiszpańskiej bronić tego samego status quo. Dla Rzeszy wszelka bolsze-

wizacja jakiegokolwiek europejskiego kraju oznacza naruszenie status quo, gdyż bolszewizmowcy tereny nie są wówczas państwami suwerennymi, lecz sekcjami moskiewskiej centrali rewolucyjnej.

Daleki Wschód

Co do konfliktu na Dalekim Wschodzie, kanclerz wyraził przypuszczenie, że klęska Japonii dałaby zwycięstwo bolszewizmowi, gdyż Chiny są za słabe, aby obronić się przed jego wpływem. Wyraził on w dalszym ciągu swe sympatie dla Chin i nadzieję, że konflikt ten niedługo wygaśnie.

Wracając do sprawy hiszpańskiej, kanclerz oświadczył raz jeszcze, że Niemcy nie posiadają tam żadnych terytorialnych interesów. Obawiają się one tylko zakłócenia równowagi europejskiej. Cieszymy się, mówi kanclerz, że nasze antybolszewickie nastawienie podzielane jest przez trzecie jeszcze państwo.

Przyjaźń z Włochami

Tu mowa poświęcił ustęp swego przemówienia stosunkom niemiecko-włoskim, podkreślając, iż opierają się one zarówno na wspólnym światopoglądzie, jak i na wspólnej obronie przed zagrożeniami tym państwom niebezpieczeństwami międzynarodowymi. Również i na zatarg hiszpański Rzesza i Włochy mają te same zapatrywania. Przyjaźń niemiecko-włoska rozwinęła się powoli z pewnych określonych przyczyn, stając się czynnikiem stabilizacji pokoju europejskiego, a zwiastując z Japonią broni Europę przed dalszym przenikaniem przemocy rosyjsko-bolszewickiej.

Dalej kanclerz przeszedł do stosunków Niemiec z Francją i Anglią. Podkreślił on raz jeszcze, że Niemcy nie mają żadnych roszczeń terytorialnych w stosunku do Francji. Niemcy nie mają również i z Anglią żadnych sporów, chyba byłoby nimi nasze postulaty kolonialne.

Traktat wersalski

Mówiąc o bolesnych skutkach przeżycia przez traktat wersalski mapy europejskiej, kanclerz wskazał, że dwa położone u granic Rzeszy państwa obejmują kompleks 10 milionów Niemców. Zaznaczył on, że były one do roku 1866 złączone, w jedno państwo prawnym związkiem z całokształtem narodu niemieckiego. Walczyły one do r. 1918 ramię przy ramię z żołnierzami Rzeszy, wbrew własnej woli zakazały im traktaty pokojowe złączenia się z Rzeszą.

Sprawa Austrii

Czyniąc aluzję do Austrii w bardzo kategorycznych zwrotach, zwrócił on uwagę na groźne konsekwencje przeciwstawienia się odprężeniu stosunków, a dalej oświadczył, że obowiązkiem Rzeszy jest obrona tych członków narodu niemieckiego, którzy nie są w możności zapewnić sobie wolności politycznej i światopoglądu.

Polska i Gdańsk

Mówiąc o stosunkach polsko-niemieckich, kanclerz oświadczył, iż w stosunku do Polski nastąpiło w ciągu tych lat coraz przyjaźniejsze zbliżenie. Co do Gdańska, to ten najbardziej niebezpieczny dla pokoju europejskiego punkt wyzywał się całkowicie zagrażającego pokojowi znaczenia.

Państwo polskie respektuje narodowe stosunki w Gdańsku. W ten sposób udało się wyrównać drogę ku porozumieniu, które między Niemcami a Polską zmieniło w szerszą przyjazną współpracę“.

Pojednanie z Austrią

Kanclerz przeszedł do zagadnienia stosunków Rzeszy do Austrii, wskazując na trudności wynikłe przy przeprowadzaniu układu z 11 lipca. Kanclerz wskazał, że myślą przewodnią było odprężenie stosunków w tym kierunku, aby narodowo-socjalistycznie myślące części niemiecko-austriackiego narodu mogła podobnie jak inni obywateli państwa w ramach obowiązujących ustaw posiadać te same prawa. Wskazał na przeprowadzenie ogólnej amnestii i na bliższe porozumienie obywateli państw, wynikające ze ściślejszych przyjaźniach stosunków w różnych dziedzinach możliwych współpracy politycznej, osobowej i rzeczowo-gospodarczej.

Kanclerz jest przekonany, że przez układ z Austrią daje pokój Europie. Wobec oburzenia zagranicy z tym większym uzasadnie-

niem uważać można, że układ ten jest dobry i słuszny.

Rzym — Berlin — Tokio

Konieczą — przemówienie kanclerz raz jeszcze powrócił do stosunków z Włochami i Japonią, z-

Wrażenie mowy

Zwracał uwagę fakt, że w łożu dyplomatycznym cały ustęp dotyczący stosunków z Austrią, oklaskiwał m. in. poseł austriacki.

Posiedzenie zamknął marszałek Goering, zwracając się do kanclerza ze słowami podziękowania.

Na zakończenie odpowiano hymn narodowy. Przy wyjeździe kanclerza witała owacyjnie publiczność.

Przed kancelarią Rzeszy ustawiała się specjalna grupa austriacka, wysuwając w pierwszym rzędzie olbrzymi transparent z napisem: „Niemiecka Austria wita wodza“.

Kanclerz kilkakrotnie musiał wychodzić na balkon witany przez tłumy zebrane na placu.

Manifestacje w Austrii

Cały dzień niedzielną upłynął w Austrii pod znakiem wyczekiwania mowy Hitlera.

W sobotę odbyły się w całej Austrii liczne demonstracje narodowych socjalistów w różnych miastach Austrii. Po mowie tłumy narodowych socjalistów usiłowały manifestować przed poselstwem niemieckim, wznosząc okrzyki na

cząc sobie, aby współpraca z tymi dwoma państwami coraz bardziej się wzmacniała we wspólnej obronie przed niebezpieczeństwem, które Niemcy widzą w bolszewizmie i w zdecydowanej woli przeciwstawienia się kominternowi.

część Hitlera. Goście kordony policji dookoła poselstwa niemieckiego nie dopuścili jednak do manifestacji. Jednocześnie odbył się duży wiec kilkudziesięciu narodowych socjalistów, na którym przemawiało kilku mówców.

Ze specjalnym zainteresowaniem omawiano ustęp z mowy Hitlera, dotyczący dziesięciu milionów Niemców, rozsiadanych poza granicami Rzeszy w Austrii i Czechosłowacji.

Na Kertnerstrasse odbyła się manifestacja narodowych socjalistów. W tym samym czasie odbyła się kontrmanifestacja zorganizowana przez front patriotyczny.

Echa w Italii

RZYM, 20.2. Wrażenie, wywołane przez mowę Hitlera we Włoszech jest dodatnie.

Podkreślają, że jeżeli chodzi o Austrię, to miarodajne koła włoskie z żywym zadowoleniem przyjmują do wiadomości gorące słowa uznania Hitlera poświęcone kanclerzowi Schuschniggowi. Włochy są również zdania, że dobre stosunki Austrii i Niemiec stanowią zasadniczy element pokoju Europy.

Demonstracje przeciwwłoskie w Londynie

Ustąpienie min. Edena

Lord Halifax przypuszczalnym następcą

LONDYN, 20.2. Popołudniowe posiedzenie gabinetu trwało przeszło 3 godziny. Na Downing Street naprzeciwko domu premiera, mimo zimna, wyczekiwało tłum przeszło 500 osób. Silny posterunek policji strzegł porządku. Poza tym obecność około 100 dziennikarzy prasy angielskiej i obecni świadczyla o tym, że na Downing Street decydowały się ważne sprawy.

OWACJE NA CZĘŚĆ MIN. EDENA

Pierwszy opuścił dom premiera min. Eden, którego zebrany na ulicy tłum powitał okrzykami: „Niech żyje minister Eden“, „Nie chcemy paktu z Włochami“.

DYMISJA MIN. EDENA

Wkrótce rozszedła się wiadomość, że dymisja min. Edena stała się faktem dokonany.

O godz. 19.30 zebrała się ponownie Rada Ministrów. Min. Eden, który wyszedł z Foreign Office, udał się do mieszkania premiera, któremu doręczył list, wyjaśniający powody swego ustąpienia.

KTO BĘDZIE NASTĘPCĄ

Gabinet, który zebrał się o godz. 10-iej, jak twierdzą w kołach politycznych, omawiał przede wszystkim przyszłą politykę rządu brytyjskiego, w którym ministrem spraw zagranicznych będzie najprawdopodobniej lord Halifax.

SZCZEGÓŁY USTĄPIENIA

Gdy w ub. piątek włoski ambasador Grandi przybył do prem. Chamberlaina, doręczył mu w toku dyskusji szkic deklaracji, jaką winnyby złożyć Włochy dla umożliwienia W. Brytanii rozpoczęcia formalnych rokowań angielsko-włoskich o porozumienie. W tym projekcie deklaracji Włochy miały oświadczyć swoją zasadniczą gotowość pełnego współdziałania w Komitecie nieinterwencji na podstawie planu brytyjskiego w dziele wycofania

obcych ochotników z Hiszpanii. Sprawa propagandy nie była w tym projekcie w ogóle wymieniona, jak również pominięta była sprawa wojsk włoskich w Libii.

SPRZECIW MIN. EDENA

Min. Edena deklaracji tej nie zaaprobował. Mimo jego sprzeciwów, prem. Chamberlain przekazał ją jednak amb. Grandiemu z prośbą, aby rząd włoski ją rozpatrzył i ustalił, czy może tego rodzaju deklarację ogłosić. W tym celu zwołane było specjalnie posiedzenie rządu włoskiego w Rzymie w sobotę rano, na którym projekt przesłanej z Londynu deklaracji, został przedyskutowany.

ZGODA WŁOCH

Jak słyhać, rząd włoski uważał miał za możliwe deklarację tę przyjąć. Sobotnie posiedzenie gabinetu brytyjskiego w Londynie miało również na celu rozpatrzenie, czy na podstawie tego rodzaju deklaracji, złożonej przez rząd włoski, możliwym byłoby przystąpić do rokowań.

ROZBIEŻNOŚĆ ZDAN

Min. Eden, który deklaracji nie aprobował, sprzeciwił się jej również na sobotnim posiedzeniu gabinetu i wobec zasadniczej rozbieżności między nim a prem. Chamberlainem, jaka się przy tej sposobności ujawniła, postanowił ustąpić.

CZY KRÓL PRZYJMIE DYMISJĘ MIN. EDENA?

Do dymisji prócz min. Edena podał się parlamentarny podsekretarz spraw zagranicznych lord Cranborne. Rezygnacja lorda Cranborna została natychmiast przyjęta przez premiera, natomiast rezygnacja min. Edena musi być najprzód przedstawiona królowi i przez niego zaakceptowana. Jutro min. Eden złoży oświadczenie w Izbie Gmin, po czym premier Chamberlain ze swej strony również złoży odpowiednie oświadczenie i zgłosi wniosek o odroczenie posiedzenia Izby.

Antyżydowskie posunięcia rządu

Nowa Konstytucja w Rumunii

BUKARESZT, 20.2. Po upływie pierwszej dekady rządów nowego gabinetu stwierdzić można, że zamierza on w zasadzie kontynuować linię polityczną rządu p. Gogi, jeżeli chodzi o problem unarodowienia życia rumuńskiego.

Nowy gabinet utrzymał w mocy decyzję p. Gogi, zawieszającą kilkadziesiąt dzienników rumuńskich, żydowskich i mniejszościowych, a nawet zawiesił około 20 dalszych dzienników, wydawanych przeważnie przez żydów w językach: ruskim, rosyjskim, węgierskim, niemieckim i żydowskim. Zapowiedziana przez Gogę

rewizja aktów obywatelstwa, uzyskanych przez żydów będzie również przeprowadzona.

Okrojenie nowej konstytucji rumuńskiej nastąpi drogą dekretu królewskiego. Tekst konstytucji ustalony został ostatecznie na ostatnim posiedzeniu rady gabinetowej, a ośnośny dekret został już podpisany przez króla Karola.

Bezpośrednio po ogłoszeniu nowej konstytucji, zapewne w ciągu 48 godzin odbędzie się plebiscyt, w którym wezmą udział wszyscy wyborcy powyżej 30 lat.

Konstytucja rozszerza poważnie zakres władzy głowy państwa

oraz zmienia strukturę parlamentu, który składać się będzie ze zgromadzenia narodowego, będącego reprezentacją korporacji zawodowych oraz izby wyższej, składającej się z elity intelektualnej kraju. Przy królu działając będzie Rada Tajna, złożona z b. szefów rządu. Tak więc w 10 dni po dokonaniu przewrotu Rumunia otrzyma już nową konstytucję. Tak szybkie rozwiązanie kryzysu ustrojowego zawdzięcza się faktowi, że podstawowe zasady nowej konstytucji były przemysłowane przez króla już od dość dawna i w znacznej mierze opracowane.

Reorganizacja armii niemieckiej

Trzy armie: wschodnia, zachodnia i południowa

LONDYN, 20.1. Jak donosił „Daily Telegraph“, na posiedzeniu Tajnej Rady Wojennej w Berlinie, jakie odbyło się przed paru dniami, ustalono nowy po-

dział armii niemieckiej. Całe Niemcy będą podzielone na 20 okręgów. Cała armia niemiecka zostanie podzielona na trzy samodzielne jednostki: armię wschodnią na polskiej granicy, zachodnią — na granicy francuskiej i południową. Podobnie zreorganizowane zostało lotnictwo. Gen. v. Reichenau zostaje przeniesiony do Lipska i powierzona mu będzie zmotoryzowana armia w składzie czterech dywizji. Jednocześnie zostaje zorganizowany nowy 14-ty korpus z siedzibą w Hamburgu.

Lloyd George

przerwał wypoczynek

PARYŻ, 20.2. Przebywający od dłuższego czasu na Riwierze w Nici Lloyd George wyjechał do Londynu w sobotę wieczór ze względu na wytworzoną sytuację polityczną.

Masowe

Aresztowania komunistów w lubelskim

Władze policyjne przeprowadziły masowe aresztowania osób podejrzanych o komunizm na terenie miasta

Lublina i Lubelszczyzny. Wśród aresztowanych znajduje się kilku studentów.

Dawna emigracja polska we Francji

Odbyła Kongres w Paryżu

PARYŻ, 20.2. W niedzielę odbył się w Paryżu pierwszy kongres dawnej emigracji polskiej we Francji. Obrady odbywały się w Bibliotece Polskiej pod przewodnictwem prof. wydz. med. Uniw. paryskiego Okieczycza. W prezydium zasiadł m. in. dyr. Ecole Normale Supérieure prof. Bougle, dyr. Liceum im. J. Ferry, p. Markigny. Senior dawnej emi-

gracji politycznej polskiej 98-letni Janikowski oraz syn Adama Mickiewicza, Józef Mickiewicz zajęli miejsca honorowe na sali.

Obrady dzisiejsze zakończyły się założeniem stowarzyszenia p. n. „Związku dawnej emigracji polskiej we Francji“. Przewodniczącym został wybrany prof. Okieńczyk, a do prezydium powołano b. gubernatora kolonii francuskiej p. Merwarta, wdowę po b. ambasadorze francuskim p. Kłobukowską, prof. Markigny, p. Zaleską, p. Przykuckiego, sekretarza generalnego kolei północnych, prof. szkoły nauk politycznych Girard, dr. Palewski i dr. Pomian — Porzelski.

„Mały Kongres“

radikałów francuskich

PARYŻ, 20.2. Dzisiaj rano pod przewodnictwem Daladier rozpoczął się tzw. „Mały Kongres“ radikałów. Bierze w nim udział 550 delegatów, w tej liczbie 200 członków radykalnej grupy parlamentarnej. Kongres został zwołany w celu omówienia sprawy reformy wyborczej.

Zwycięstwa

Japończyków

w prowincji Szansi

TOKIO, 20.2. Kolumny japońskie w prowincji Szansi zajęły szereg ważnych punktów strategicznych wzdłuż kolei Tatum-Puczan.

Oddziały japońskie, które oddziały dwutysięczny oddział chiński pod Tsining, posuwają się w kierunku zachodnim i zajęły już Ankuacen o 15 km. na zachód od Tsiningu, zniósłszy silny oddział chiński.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny), 330-59 (Dział gospodarczy, „Kronika Kupiecka“). Oddział miejski „ABC“ Al. Jerozolimska 3 a. Tel. 88.333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33, 309-32 (Kasa, huchalteria). Kantor prenumerata: Al. Jerozolimska 3 a I piętro. Tel. 8-18-83. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3 a, tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400. Skrzynka Poczta 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 34, tel. 135. Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477. Katowice, ul. Stawowa 16, tel. 313-28.

PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju. Za zwrot nadesłanych a nie zamówionych reklamów redakcja nie odpowiada.

Redaktor naczelny: dr. Tadeusz Gluziński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC“ Sp. z ogr. odp.

Odbito w „Drukarni Literackiej“, Warszawa, Al. Jerozolimsko 121.

Redaktor odpowiedzialny: Bogusław Kopczyński.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 6 szpalaty) na 1-iej stronie — 1 zł., w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W Dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych“ liczy się za oddzielne wyrazy, — tłusty druk — podwójnie. Ogłoszenie dysponowane tylko do wydania warszawskiego (bez prowincjonalnej mutacji) w tekście str. 2 — 70 gr., w reklamach str. 5 — 50 gr. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 7-27-33.